

Sygn. akt II AKa 54/21

1

2WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2021 r.

4 Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

5 Przewodniczący: SSA Stanisław Kucharczyk

6 Sędziowie: SA Stanisław Stankiewicz

7 SO del. do SA Maciej Strączyński (spr.)

8 Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Banach

9 przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Międzyrzeczu Radosława Kolczyńskiego

10 po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2021 r. sprawy

11 D. K.

12 oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

13 na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

14 od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

15 z dnia 24 listopada 2020 r. sygn. akt II K 22/20

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. S. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT (138 zł), tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną z urzędu udzieloną oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze, w tym 600 (sześćset) złotych opłaty za to postępowanie.

SSA Stanisław Stankiewicz SSA Stanisław Kucharczyk SSO del. do SA Maciej Strączyński

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Aka 54/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		
0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji		
Wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 listopada 2020 r. sygn.. II K 22/20.		
0.11.2. Podmiot wnoszący apelację		
# obrońca		
0.11.3. Granice zaskarżenia		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść	# w całości	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
0.11.4. Wnioski		
#	zmiana	

2. <i>Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy</i>		
Nie przeprowadzano dowodów.		
<i>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</i>		
Lp.	Zarzut	
1	Obraza przepisów prawa procesowego mająca wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 kpk poprzez dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, że oskarżony działał z bezpośrednim zamiarem zabójstwa matki.	# niezasadny
	Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
<p>Sąd Okręgowy na podstawie zebranego materiału dowodowego dokonał szczegółowego ustalenia przebiegu zdarzenia i w istocie obrońca kwestionuje nie tyle ustalenia dotyczące owego przebiegu, co zamiar oskarżonego. Samo ustalenie przebiegu zdarzenia było dość proste, gdyż Sąd dysponował dokładną relacją naocznego świadka zajścia, a obrońca wiarygodności świadka R. K. (2) nie podważa. Niniejszy czyn nie był planowany, był efektem zamiaru nagłego, a w takich sytuacjach zamiar zabójstwa jest zwykle kwestionowany i ustalenie, z jakim zamiarem sprawca działał,</p>		

wymaga odpowiedniej analizy. Sąd Okręgowy temu zadaniu sprostał i nie jest to kwestia oceny dowodów, lecz wyciągnięcia na podstawie ustalonych faktów wniosków co do zamiaru oskarżonego.

Zamiaru nie da się poznać z wyjaśnień oskarżonego, gdyż D. K. w toku śledztwa odmówił nie tylko wyjaśnień, ale nawet oświadczenia, czy przyznaje się do czynu. Na rozprawie oświadczył ostatecznie, że do usiłowania zabójstwa się przyznaje, natomiast odmawiał nadal składania jakichkolwiek wyjaśnień. Nie da się więc stwierdzić, co myślał, zadając cios i jego czyn można oceniać tylko na podstawie zewnętrznie obserwowanego przebiegu zdarzenia. Taki właśnie obowiązek miał więc Sąd Okręgowy.

Zadanie ciosu nożem w korpus (a w niniejszym przypadku był to nóż dość duży, o całkowitej długości 23,2 cm i długości ostrza 12 cm) jest działaniem powszechnie znanym jako sposób zabójstwa. Oskarżony zadał cios w okolice wątroby i ją głęboko przebił, a taki cios zazwyczaj jest śmiertelny podobnie jak cios w serce. Rana wątroby powoduje natychmiastowy krwotok wewnętrzny i zgon, a różnicą w stosunku do uderzenia np. w serce jest to, że krwotok jest nieco wolniejszy, ofiara nie traci natychmiast przytomności i nie upada, a zarazem jest szansa przeprowadzenia operacji ratującej życie, jeśli zrobi się to odpowiednio szybko. Uderzenie, które oskarżony zadał, było więc całkowicie wystarczającym działaniem do spowodowania zgonu i gdyby nawet oskarżony po takim czynie, bez jakiegokolwiek interwencji świadka R. K. (2),

<p>sam odłożył nóż i wyszedł, byłby sprawcą skutecznie dokonanego zabójstwa, jeśliby doszło do śmierci pokrzywdzonej.</p> <p>Jeżeli sprawca zadaje taki cios nożem, o którym wiadomo, że jego normalnym skutkiem jest zgon, to nie można twierdzić (a do tego sprowadzałoby się stanowisko obrońcy), iż warunkiem ustalenia bezpośredniego zamiaru sprawcy jest złożenie przez niego dosłownego oświadczenia, że chciał zabić.</p>		
<p>Wniosek</p>		
	<p>O zmianę wyroku przez przyjęcie, że oskarżony w dniu 5 września 2019 r. w M. na ul. (...) I 84B w mieszkaniu oznaczonym numerem (...) poprzez zadanie swojej matce E. G. ciosu nożem w jamę brzuszną po prawej stronie spowodował powstanie rany ciętej nadbrzusza po prawej stronie, penetrującej przez całą grubość wątroby, co skutkowało powstaniem ciężkiego uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonej w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, co jest czynem z art. 156 § 1 pkt 2 kk i wymierzenie kary 3 lat pozbawienia wolności.</p>	<p># niezasadny</p>
	<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>	
<p>Wobec stwierdzenia, że przypisanie oskarżonemu usiłowania zabójstwa w zamiarze bezpośrednim było efektem prawidłowej oceny faktów i wyciągnięcia z nich właściwych wniosków, zmiana wyroku polegająca na ustaleniu przeciwnym nie wchodziła w grę.</p>		

Lp.	Zarzut	
2	<p>Obraza przepisów prawa procesowego mająca wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 kpk poprzez dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, że oskarżony nie zaniechał działań zmierzających do pozbawienia życia E. G..</p>	# niezasadny
	<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Okoliczność powyższa nie ma znaczenia dla oceny czynu oskarżonego. Jak bowiem zaznaczono przy omawianiu zarzutu z pkt. 1, D. K. dokonał czynu, który do dokonania zabójstwa był całkowicie wystarczający. Nie musiał robić nic więcej, zadany przez niego cios nożem spowodowałby skutek śmiertelny. Fakt, że ktoś, kto wykonał już działania sprawcze zabójstwa, nie wykonuje kolejnych, podobnych, nie jest odstępniem od czynu. Rozumowanie zaprezentowane w apelacji musiałyby prowadzić również do wniosku, że osobą, która zaniechała działań zmierzających do pozbawienia życia jest ktoś, kto po zadaniu pięciu uderzeń nożem w klatkę piersiową ofiary nie zadał szóstego uderzenia, bądź po oddaniu dwóch strzałów w serce nie strzelał po raz trzeci i czwarty.</p> <p>O zaniechaniu zabójstwa można mówić tylko wtedy, gdy sprawca odstępnie od dalszych działań przeciwko pokrzywdzonemu w takiej fazie zdarzenia, w której pokrzywdzony nie doznał jeszcze obrażeń skutkujących zazwyczaj</p>		

<p>utrata życia. Można o niej mówić także wtedy, gdy z jego strony ma miejsce przewidziany w art. 15 § 1 kk czynny żal – samodzielne działanie zapobiegające śmiertelnemu skutkowi, udzielenie lub wezwanie pomocy. D. K. niczego takiego nie zrobił. Było wręcz przeciwnie: do ucieczki zmusiła go interwencja R. K. (2), a przy tym po zadaniu matce ciosu nożem oskarżony próbował jeszcze użyć rannej matki jako zakładnika, przykładając jej nóż do szyi, aby zastraszyć R. K. (2). Żadnej własnej woli zaprzestania działań przestępczych z jego strony nie było, ostatecznie oskarżony uciekł, zabierając nóż i to umożliwiło R. K. (2) wezwanie pomocy, dzięki czemu uratowano życie pokrzywdzonej.</p>		
<p>Wniosek</p>		
	<p>O zmianę wyroku przez przyjęcie, że oskarżony w dniu 5 września 2019 r. w M. na ul. (...) I 84B w mieszkaniu oznaczonym numerem (...) poprzez zadanie swojej matce E. G. ciosu nożem w jamę brzuszną po prawej stronie spowodował powstanie rany ciętej nadbrzusza po prawej stronie, penetrującej przez całą grubość wątroby, co skutkowało powstaniem ciężkiego uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonej w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, co jest czynem z art. 156 § 1 pkt 2 kk i wymierzenie kary 3 lat pozbawienia wolności.</p>	<p># niezasadny</p>
	<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>	
<p>Prawidłowo ustalony przez Sąd Okręgowy przebieg zdarzenia nie pozwala na przyjęcie, że D. K. od zamiaru zabójstwa dobrowolnie</p>		

odstąpił, a zatem nie jest możliwa postulowana zmiana wyroku.		
Lp.	Zarzut	
3	Rażąca niewspółmierność kary wynikająca z orzeczenia kary 10 lat pozbawienia wolności, podczas gdy kara ta pozostaje nieadekwatna do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu, nieprawidłowe zastosowanie dyrektyw wymiary kary, pominięcie okoliczności wpływających na orzeczenie kary łagodniejszej, dowolne przyjęcie okoliczności wpływających na podwyższenie kary przy jednoczesnym braku zastosowania instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary.	# niezasadny
	Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
<p>Obrońca w apelacji nie wskazał okoliczności, które uzasadniają uznanie, że przypadek D. K. tak dalece wyróżnia się na tle czynów z art. 148 § 1 kk oraz z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk, iż należy co do tego oskarżonego zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary. Faktem jest, że do śmierci pokrzywdzonej nie doszło, a w przypadku zbrodni zabójstwa finalna różnica – skutek czynu – między dokonaniem a usiłowaniem jest olbrzymia, ale to nie oznacza, że każde usiłowanie zabójstwa powinno być na tle ustawowego zagrożenia karą uznawane za wymagające nadzwyczajnego złagodzenia. Fakt, że matka wybaczyła synowi, świadczy tylko o jej uczuciach, a w żaden sposób nie zmienia oceny</p>		

zachowania oskarżonego ani jego osoby.

Twierdzenie zaś, że D. K. nie jest osobą zdemoralizowaną, jest po prostu nieprawdą. Oskarżony ma negatywną opinię środowiskową z powodu nadużywania alkoholu i zażywania środków odurzających, a matkę uderzył nożem, gdy ta odmówiła mu pieniędzy na alkohol. Był osobą karaną w chwili popełnienia czynu (Sąd Okręgowy nie zwrócił uwagi na fakt, że skazanie uległo zatarciu przed wydaniem wyroku w niniejszej sprawie), ale istotniejszy jest tryb życia oskarżonego w ostatnim okresie przed popełnieniem czynu, zdecydowanie naganny. Lekki stopień upośledzenia umysłowego nie jest okolicznością, która wywołuje takie zachowania. Oskarżony prezentował brak woli prowadzenia właściwego trybu życia i podjęcia kiedykolwiek pracy: nie uczył się po ukończeniu szkoły podstawowej, nie pracował nigdy, a w chwili czynu miał 23 lata. Jest więc od wielu lat typowym pasożytem społecznym, czyn jest wynikiem wieloletniego pogłębiania egocentrycznego i roszczeniowego trybu życia, poza spożywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków nie miał innych celów życiowych. Oskarżony wymaga głębokiej resocjalizacji.

Kara 10 lat pozbawienia wolności jest zaś bliska dolnemu progowi zagrożenia ustawowego, co dowodzi, że takie okoliczności łagodzące, jak brak skutku śmiertelnego, przebaczenie pokrzywdzonej i lekkie upośledzenie umysłowe sprawcy, zostały w wydatnym stopniu uwzględnione przez Sąd Okręgowy.

Wniosek		
	O zmianę wyroku i wymierzenie oskarżonemu na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 60 § 2 kk kary 3 lat pozbawienia wolności.	# niezasadny
	Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
W sprawie absolutnie brak podstaw do nadzwyczajnego złagodzenia kary, a kara wymierzona została w sposób odpowiedni i nie budzi żadnych zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
Nie było.		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
o.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
o.11.	Przedmiot utrzymania w mocy	
o.1Całość wyroku.		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Niezasadność wszystkich zarzutów i brak jakichkolwiek uchybień ze strony Sądu I instancji nakazywała		

wydać orzeczenie utrzymujące wyrok w mocy.		
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II	Orzeczenie o kosztach obrony znajduje oparcie w § 17 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Nie uwzględnia ono kosztów dojazdu objętych wnioskiem zawartym w apelacji, gdyż na rozprawie wystąpił substytut ze szczecińskiej kancelarii.	
III	Ponieważ apelacja była niezasadna, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi oskarżony zgodnie z art. 636 § 1 kpk, a opłata wynika z treści art. 2 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 8 ustawy o opłatach w sprawach karnych.	
	7. PODPIS	
	SSA Stanisław Stankiewicz SSA Stanisław Kucharczyk SSO Maciej Strączyński	
0.11.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonego	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	całość wyroku	

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść	# w całości	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
0.11.4. Wnioski		
# zmiana		